

Vybrané úseky národního hospodářství České republiky v listopadu a prosinci 2008

LISTOPAD

Průmysl

Průmyslová produkce sezónně očištěná byla **meziměsíčně** v listopadu 2008 nižší o 9,2 %.

Meziroční index průmyslové produkce v listopadu 2008 byl 82,6 %, po očištění od vlivu počtu pracovních dnů činil index 87,0 %. Listopad 2008 měl ve srovnání se stejným měsícem předchozího roku o 3 pracovní dny méně. Po očištění od sezónních vlivů (včetně vlivu počtu pracovních dnů) byl index 83,9 %.

K poklesu průmyslové produkce nejvíce přispěla výroba dopravních prostředků a zařízení (příspěvek -6,9 p.b., pokles o 30,3 %). Dále průmyslová produkce poklesla v odvětvích výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků (příspěvek -2,4 p.b., pokles o 23,4 %) a výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení (příspěvek -2,0 p.b., pokles o 9,9 %).

Průmyslová produkce rostla pouze v odvětví výroba koksu, rafinérské zpracování ropy (příspěvek 0,9 p. b., růst o 33,7 %), jehož výsledky ovlivnila mimořádně nízká srovnávací základna v předchozím roce (odstávka výrobního zařízení).

V listopadu 2008 se zvýšila produkce pouze v hlavním průmyslovém seskupení výroba energií (o 0,4 %). Poklesla v hlavních průmyslových seskupeních: výroba pro investice (o 24,7 %), pro dlouhodobou spotřebu (o 19,4 %), pro mezispotřebu (o 15,9 %) a výroba pro krátkodobou spotřebu (o 12,0 %).

Tržby z průmyslové činnosti ve stálých cenách (rok 2000) se meziročně snížily o 18,5 % (v běžných cenách o 18,0 %), po očištění od vlivu počtu pracovních dnů byly tržby nižší o 14,3 % a po očištění od sezónních vlivů klesly tržby o 17,5 %. K poklesu tržeb z průmyslové činnosti nejvíce přispěla výroba dopravních prostředků a zařízení (příspěvek -7,1 p.b., pokles o 30,3 %), výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků (příspěvek -2,2 p.b., pokles o 22,6 %) a výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení (příspěvek -2,0 p.b., pokles o 10,5 %). Tržby z průmyslové činnosti vzrostly pouze v odvětvích výroba koksu, rafinérské zpracování ropy (příspěvek 0,3 p.b., růst o 16,8 %).

Tržby z přímého vývozu průmyslových podniků se snížily reálně o 20,0 %, v běžných cenách o 22,6 %. Jejich podíl na celkových tržbách průmyslových podniků (v b.c.) činil 46,5 %.

Tržby z průmyslové činnosti podniků pod zahraniční kontrolou se reálně snížily o 20,3 % (v běžných cenách o 20,1 %). Jejich podíl na celkových tržbách (v b.c.) činil 58,2 %. Tržby z přímého vývozu u těchto podniků reálně klesly o 21,0 % (v b.c. o 23,5 %). Jejich podíl na celkových tržbách těchto podniků (v b.c.) činil 74,9 %.

Průměrný počet zaměstnaných osob v průmyslu se v listopadu 2008 meziročně snížil o 41,8 tis. osob (tj. o 3,5 %). Průměrný počet zaměstnaných osob poklesl nejvíce v odvětvích výroba textilií, textilních a oděvních výrobků (o 16,6 %), výroba usní a výrobků z usní (o 10,1 %), zpracovatelský průmysl jinde neuvedený (o 8,5 %), výroba ostatních nekovových minerálních výrobků (o 7,9 %), zpracování dřeva, výroba dřevařských výrobků (o 7,4 %) a výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody (o 7,2 %).

Průměrná měsíční nominální mzda v listopadu 2008 byla 24 843 Kč a meziročně vzrostla o 2,4 %. Průměrná hodinová mzda byla 183,0 Kč a zvýšila se o 14,7 %. Produktivita práce v průmyslu klesla o 14,6 %, hodinová produktivita byla nižší o 4,3 %. Tyto výsledky ovlivnil nižší počet pracovních dnů (-3 dny). Počet odpracovaných hodin klesl o 13,9 %.

Nové zakázky v průmyslových podnicích ve vybraných odvětvích uzavřené v listopadu 2008 dosáhly hodnoty 120,4 mld. Kč v b.c., z toho ze zahraničí 72,3 mld. Kč. Meziroční index nových zakázek celkem činil 69,8 %, z toho u nových zakázek ze zahraničí 66,2 %. Nové zakázky ze zahraničí nejvíce poklesly v odvětvích výroba motorových vozidel (příspěvek -11,4 p.b., pokles o 35,6 %), výroba a opravy strojů a zařízení (příspěvek -6,0 p.b., pokles o 39,2 %) a výroba elektrických strojů a zařízení (příspěvek -3,9 p.b., pokles o 36,8 %). Nové zakázky ze zahraničí rostly pouze v odvětví výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení (příspěvek 0,1 p.b., růst o 7,9 %). Zvýšila se hodnota stornovaných zakázek.

Stavebnictví

Celková stavební produkce očištěná od sezónních vlivů byla v listopadu **meziměsíčně** reálně o 0,2 % nižší.

Celková stavební produkce v listopadu meziročně klesla ve stálých cenách o 5,6 %, po vyloučení vlivu pracovních dní klesla o 2,2 % (v listopadu 2008 bylo o 3 pracovní dny méně). Vývoj stavební produkce i nadále ovlivňoval růst inženýrského stavitelství, ale jeho tempo ve srovnání s předchozím měsícem zpomalilo. Pokračoval pokles produkce pozemního stavitelství.

Stavební práce podle dodavatelských smluv u podniků s 20 a více zaměstnanci meziročně klesly ve stálých cenách o 6,4 %. Stavební práce na nové výstavbě, rekonstrukci a modernizaci byly nižší o 5,6 % (příspěvek -4,6 procentního bodu), v tom pozemní stavitelství pokleslo o 12,5 % (příspěvek -5,8 p.b.) a inženýrské stavitelství vzrostlo o 3,2 % (příspěvek 1,2 p.b.). Opravy a údržba zaznamenaly snížení o 6,3 % (příspěvek -0,8 p.b.) a ostatní práce zvýšení o 4,9 % (příspěvek 0,0 p.b.). Stavební práce v zahraničí klesly o 24,1 % (příspěvek -1,0 p.b.).

Počet zaměstnanců ve stavebních firmách, které měly 20 a více zaměstnanců, vzrostl o 0,1 %⁾ proti listopadu roku 2007. Průměrná nominální měsíční mzda zaměstnanců byla 27 988 Kč a meziročně se zvýšila o 10,2 % (reálná mzda vzrostla o 5,6 %). Průměrná hodinová mzda byla 196 Kč a proti stejnému období 2007 byla vyšší o 21,7 %. Produktivita práce na jednoho zaměstnance se snížila o 6,6 % a na jednu odpracovanou hodinu se zvýšila o 3,2 %. Vzhledem k nižšímu počtu pracovních dní bylo odpracováno o 9,3 % méně hodin.

Stavební úřady v listopadu 2008 vydaly 9 325 stavebních povolení, jejichž počet klesl o 7,9 %, v tom 5 244 povolení bylo pro nové stavby a 4 081 povolení pro změny dokončených staveb. U nových staveb byl meziroční pokles u všech druhů výstavby. Pokles nastal u budov bytových o 2,2 %, u budov nebytových o 4,1 %, u ostatních staveb o 5,2 % a u staveb na ochranu životního prostředí o 27,8 %. U změn dokončených staveb byl nejvyšší nárůst stavebních povolení u ostatních staveb o 7,8 %, u staveb na ochranu životního prostředí o 7,0 % a u budov nebytových o 4,8 %, pokles byl zaznamenán u bytových budov o 11,8 %.

Orientační hodnota staveb povolených v listopadu 2008 byla 26,3 mld. Kč a ve srovnání se stejným obdobím 2007 klesla o 12,8 %. Novou výstavbou vzniknou stavby v hodnotě 18,3 mld. Kč (pokles o 8,0 %, příspěvek -5,3 procentního bodu). Změnou dokončených staveb vzniknou stavby v hodnotě 8,0 mld. Kč (pokles o 22,0 %, příspěvek -7,5 p.b.).

Orientační hodnota u nové výstavby ve srovnání se stejným obdobím 2007 vzrostla u staveb pro životní prostředí o 114,4 % (příspěvek 6,3 p.b.) a u budov bytových o 19,5 % (příspěvek 3,7 p.b.), poklesla u budov nebytových o 47,0 % (příspěvek -11,5 p.b.) a u ostatních staveb o 22,5 % (příspěvek -3,8 p.b.). Nárůst orientační hodnoty u změn dokončených staveb byl u staveb ostatních o 44,4 % (příspěvek 2,6 p.b.). Pokles nastal u staveb pro životní prostředí o 81,1 % (příspěvek -3,1 p.b.), u budov nebytových o 35,3 % (příspěvek -6,2 p.b.) a u bytových budov o 10,6 % (příspěvek -0,7 p.b.).

Stavební úřady povolily výstavbu 3 140 bytů, což bylo o 267 bytů více než v listopadu 2007 (nárůst o 9,3 %). Z toho novou výstavbou vznikne 2 674 bytů (o 313 bytů více) a změnou dokončených staveb 466 bytů (o 46 bytů méně). Orientační hodnota nově povolených bytů v bytových domech byla 7,3 mld. Kč. Dále povolily výstavbu budov s podlahovou plochou 601,8 tis. m² (pokles o 8,2 %), v tom u bytových budov vzrostla o 18,8 % (příspěvek 8,9 p.b.) a u nebytových budov klesla o 32,4 % (příspěvek -17,0 p.b.). Průměrná podlahová plocha bytů u nové bytové výstavby byla 124,5 m² s orientační hodnotou 20,6 tis. Kč za 1m².

⁾ V průměrném evidenčním počtu zaměstnanců nejsou zahrnuti zaměstnanci, které pro stavební podniky pracují přes agentury práce.

Maloobchod

Sezónně očištěné tržby v maloobchodě bez motoristického segmentu klesly v listopadu meziměsíčně reálně o 0,3 % a meziročně o 0,7 %. Bez očištění se tržby snížily o 3,8 %, v tom za potraviny o 5,8 % a za nepotravinářské zboží o 2,6 %. V motoristickém segmentu sezónně očištěné tržby klesly meziměsíčně reálně o 3,4 %, meziročně o 5,1 % a bez očištění o 11,3 %. Za ubytování a stravování se sezónně očištěné tržby meziměsíčně zvýšily o 0,1 % a neočištěné meziročně klesly o 5,2 %.

Sezónně očištěné tržby v maloobchodě (OKEČ 52) klesly v listopadu meziměsíčně reálně o 0,3 %, v tom za potraviny o 0,7 %, za nepotravinářské zboží stagnovaly. Trendová složka se meziměsíčně snížila o 0,1 %, stejně jako v říjnu.

Meziročně po očištění o vliv pracovních dní, kterých bylo v listopadu 2008 o tři méně než ve stejném měsíci 2007, klesly tržby reálně o 1,2 %. Po očištění i o sezónní vlivy se tržby zejména vlivem vývoje v prodeji potravin snížily o 0,7 %, za nepotravinářské zboží naopak vzrostly o 0,8 %. Sezónně neočištěné tržby se snížily o 3,8 %, v tom za prodej potravin o 5,8 % a za prodej nepotravinářského zboží o 2,6 %.

Největší podíl na celkovém úbytku tržeb měly v listopadu prodejny se smíšeným zbožím s převahou potravin a specializované prodejny s ostatním nepotravinářským zbožím. Růst zaznamenaly pouze specializované prodejny elektroniky, elektrických přístrojů, nábytku a dalšího zboží pro domácnost a prodejny textilu a obuvi.

Cenový deflátor ke stejnému období předcházejícího roku byl 101,2 %. Nejvyššího růstu dosáhly ceny v prodejnách drogistického, farmaceutického a kosmetického zboží o 4,6 %. V prodejnách potravin se ceny zvýšily o 3,1 %, v tom ve specializovaných o 3,8 %, v nesespecializovaných o 3,0 %, v nesespecializovaných prodejnách s převahou nepotravinářského zboží o 1,0 % a ve stánkovém a ostatním prodeji provozovaném mimo prodejny o 0,1 %. Naopak v prodejnách potřeb pro domácnost se ceny snížily o 1,6 %, v zásilkovém obchodě o 1,3 %, za použité zboží o 0,9 %, ostatní nepotravinářské zboží o 0,4 % a textil a obuv o 0,3 %.

V motoristickém segmentu (OKEČ 50) sezónně očištěné tržby klesly meziměsíčně reálně o 3,4 % a meziročně o 5,1 %. Neočištěné tržby se meziročně snížily o 11,3 %, v tom za prodej a opravy motorových vozidel o 15,6 % a za prodej pohonných hmot o 2,3 %.

V maloobchodě včetně motoristického segmentu (OKEČ 52 + 50) se sezónně očištěné tržby meziměsíčně reálně snížily o 1,3 % a meziročně o 2,2 %. Sezónně neočištěné tržby klesly meziročně o 6,3 %.

V ubytování a stravování (OKEČ 55) se sezónně očištěné tržby zvýšily meziměsíčně reálně o 0,1 %. Sezónně neočištěné tržby klesly meziročně o 5,2 %, v tom v ubytovacích zařízeních o 6,5 % a ve stravovacích zařízeních o 4,7 %.

Zahraniční obchod

Podle předběžných údajů klesl v listopadu meziročně v běžných cenách vývoz o 18,0 % a dovoz o 13,2 %. Obchodní bilance skončila schodkem 0,5 mld. Kč, což představuje meziroční zhoršení o 13,0 mld. Kč. Nepříznivé saldo ovlivnil hlavně pokles přebytku v obchodě se stroji a dopravními prostředky o 8,3 mld. Kč, pozitivně působilo zejména snížení záporného salda v obchodě s chemickými výrobky o 2,2 mld. Kč.

Podle předběžných údajů se **meziměsíčně** po sezónním očištění snížil vývoz o 4,3 % a dovoz o 7,9 %. Trend vývoje ukazuje na pokles vývozu o 2,1 % a dovozu o 0,8 %.

Meziročně v běžných cenách klesl vývoz o 18,0 % a dovoz o 13,2 %. Výsledky ovlivnil nižší počet pracovních dní (proti listopadu 2007 o 3 méně) a vysoká srovnávací základna listopadu 2007 (druhý nejvyšší obrát roku). Pokles vývozu byl větší než pokles dovozu třetí po sobě jdoucí měsíc, přičemž meziroční snížení vývozu v listopadu 2008 bylo nejvyšší v historii České republiky. Vlivem posílení koruny vůči euru a oslabení vůči dolaru byl zřejmý nižší pokles zahraničního obchodu v přepočtu na eura (vývoz o 12,9 % a dovoz o 7,8 %) než v dolarovém vyjádření (vývoz o 24,5 % a dovoz o 20,0 %).

Obchodní bilance skončila schodkem 0,5 mld. Kč, což je ve srovnání s listopadem 2007 o 13,0 mld. Kč horší výsledek a největší negativní meziroční změna bilance vůbec od roku 1994. Listopadová bilance byla s výjimkou let 2004-2007 vždy záporná. Se státy EU bylo saldo aktivní 39,2 mld. Kč, se státy mimo EU pasivní 39,7 mld. Kč.

Obchodní bilanci nepříznivě ovlivnil především pokles přebytku v obchodě se stroji a dopravními prostředky o 8,3 mld. Kč. Prohloubil se deficit v obchodě s minerálními palivy o 2,4 mld. Kč, klesl přebytek v obchodě s průmyslovým spotřebním zbožím o 2,3 mld. Kč a polotovary a materiály o 1,1 mld. Kč a přechodem z aktiva do pasiva se zhoršila bilance obchodu se surovinami o 1,3 mld. Kč. Pozitivně na celkovou bilanci působilo snížení záporného salda v obchodě s chemickými výrobky o 2,2 mld. Kč a zlepšení bilance v obchodě s nápoji a tabákem o 0,5 mld. Kč (přechodem z pasiva do aktiva). Bilance obchodu s potravinami a živými zvířaty zůstala zhruba na úrovni listopadu 2007.

Celkový vývoz strojů a dopravních prostředků klesl o 21,4 % (o 28,5 mld. Kč). Nejvíce se snížil vývoz silničních vozidel (o 10,7 mld. Kč), elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů (o 4,4 mld. Kč) a výpočetní techniky (o 4,1 mld. Kč). Celkový dovoz strojů a dopravních prostředků byl nižší o 19,6 % (o 20,2 mld. Kč), značně se snížil dovoz silničních vozidel (o 4,9 mld. Kč), telekomunikačních zařízení (o 3,1 mld. Kč) a elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů (o 2,8 mld. Kč). Bilanci strojů a dopravních prostředků negativně ovlivnil především pokles kladného salda u silničních vozidel o 5,8 mld. Kč. Dovoz minerálních paliv vzrostl o 22,0 % (o 3,7 mld. Kč), zejména v důsledku vyššího dovozu ropy (hodnotově o 114,4 %, naturálně o 86,8 %). Dovoz zemního plynu hodnotově vzrostl o 24,9 %, naturálně klesl o 21,6 %. Vývoz minerálních paliv se zvýšil o 20,4 % (o 1,4 mld. Kč).

Z **teritoriálního hlediska** kleslo kladné saldo se státy EU o 6,5 mld. Kč, se státy mimo EU se schodek zvýšil o 6,5 mld. Kč. Přebytek vzrostl v obchodě s Německem o 3,0 mld. Kč, Rakouskem o 0,9 mld. Kč, Dánskem a Nizozemskem (shodně o 0,4 mld. Kč). Schodek se snížil v obchodě s Japonskem o 1,9 mld. Kč, Spojenými státy o 1,3 mld. Kč a Tchaj-wanem o 0,8 mld. Kč. Deficit se prohloubil v obchodě s Ruskem o 3,2 mld. Kč a Čínou o 1,2 mld. Kč a přebytek klesl v obchodě s Itálií o 2,2 mld. Kč, Slovenskem o 1,5 mld. Kč, Spojeným královstvím o 1,4 mld. Kč, Španělskem a Ukrajinou (shodně o 1,3 mld. Kč). Přechodem z aktiva do pasiva se zhoršila bilance obchodu s Norskem o 3,1 mld. Kč a Maďarskem o 1,7 mld. Kč.

Za **posledních dvanáct měsíců** se v porovnání s předchozími dvanácti měsíci zvýšil vývoz o 0,6 % a dovoz o 1,0 %. Obchodní bilance dosáhla aktiva 78,4 mld. Kč, které bylo o 8,6 mld. Kč nižší. Příznivě se vyvíjela bilance obchodu se stroji a dopravními prostředky (růst aktiva o 26,2 mld. Kč), polotovary a materiály (vzestup přebytku o 8,3 mld. Kč), potravinami a živými zvířaty (snížení deficitu o 4,4 mld. Kč), nápoji a tabákem (zlepšení bilance o 3,6 mld. Kč přechodem z pasiva do aktiva) a chemickými výrobky (pokles schodku o 2,1 mld. Kč). Prohloubením deficitu se zhoršila bilance obchodu s minerálními palivy o 39,9 mld. Kč a aktivum kleslo u bilance obchodu s průmyslovým spotřebním zbožím o 10,3 mld. Kč a surovinami o 2,8 mld. Kč.

Z **teritoriálního hlediska** byl přebytek obchodní bilance se státy EU vyšší o 78,3 mld. Kč, se státy mimo EU schodek obchodu vzrostl o 86,9 mld. Kč. Kladné saldo se zvýšilo v obchodě s Německem o 22,7 mld. Kč, Francií o 9,8 mld. Kč, Polskem o 8,1 mld. Kč, Slovenskem o 7,2 mld. Kč a Rumunskem o 5,3 mld. Kč. Přechodem z pasiva do aktiva se zlepšila bilance obchodu s Nizozemskem o 19,6 mld. Kč. Prohloubil se schodek obchodu s Ruskem o 26,6 mld. Kč, Čínou o 24,7 mld. Kč, Japonskem o 5,9 mld. Kč, Koreou o 4,9 mld. Kč, Kazachstánem o 4,8 mld. Kč a Thajskem o 4,7 mld. Kč. Přebytek se snížil v obchodě se Španělskem o 4,8 mld. Kč.

V **lednu až listopadu** vzrostl vývoz o 0,3 % a dovoz o 0,8 %. Přebytek obchodní bilance 81,2 mld. Kč byl meziročně o 9,5 mld. Kč nižší.

PROSINEC

Spotřebitelské ceny

Celková hladina spotřebitelských cen klesla v prosinci proti listopadu o 0,3 %. Meziměsíční pokles spotřebitelských cen ovlivnilo snížení cen především v oddíle doprava. Meziroční růst spotřebitelských cen v prosinci zpomalil na 3,6 % (ze 4,4 % v listopadu). Průměrná meziroční míra inflace v roce 2008 byla 6,3 %.

Meziměsíční pokles spotřebitelských cen o 0,3 % způsobilo pokračující snižování cen pohonných hmot, které v prosinci bylo ještě výraznější než v listopadu a dosáhlo 10,5 %. Litř benzínu Natural 95 stál v průměru 23,85 Kč, což byla nejnižší cena od března 2002. Průměrná cena motorové nafty (26,07 Kč/l) byla naposledy nižší v březnu 2005. V oddíle potraviny a nealkoholické nápoje byly nižší zejména ceny mouky o 6,7 %, mléka o 1,7 %, másla o 2,7 %, citrusů o 8,6 %, cukru o 1,9 %. V oddíle zdraví se snížily ceny léků o 0,5 %.

Opačný vliv na vývoj cenové hladiny mělo zvýšení cen tepla a teplé vody o 1,5 % v oddíle bydlení. Ceny tabákových výrobků vzrostly o 0,5 %. V dopravních službách došlo ke zvýšení cen v železniční dopravě o 3,4 %. Z potravin byly vyšší především ceny chleba o 1,9 %, běžného pečiva o 1,7 %, peckovin a bobulovin o 19,0 %, plodové zeleniny o 17,0 %.

Ceny zboží úhrnem klesly o 0,5 % a ceny služeb vzrostly o 0,1 %.

Vývoj spotřebitelských cen v prosinci (domácnosti celkem)

	Stálé váhy roku 2005 v %	Cenový růst (pokles) proti předch. měsíci v %		Stálé váhy roku 2005 v %	Cenový růst (pokles) proti předch. měsíci v %
Potraviny a nealkoholické nápoje	16,3	0,1	Zdraví	1,8	-0,3
Alkoholické nápoje, tabák	8,2	0,1	Doprava	11,4	-3,4
Odívání a obuv	5,2	-0,1	Pošty a telekomunikace	3,9	-0,6
Bydlení, voda, energie, paliva	24,8	0,2	Rekreace a kultura	9,9	0,0
Bytové vybavení, zařízení domácností, opravy	5,8	0,2	Vzdělávání	0,6	0,0
			Stravování a ubytování	5,8	0,0
			Ostatní zboží a služby	6,3	-0,2

Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v prosinci o 3,6 %, což je o 0,8 procentního bodu méně než v listopadu. Byl to nejnižší meziroční růst cen od září 2007. Zpomalení cenového růstu ovlivnily hlavně ceny v oddíle doprava, kde se pokles cen pohonných hmot prohloubil z 12,1 % v listopadu na 22,0 % v prosinci. Ceny automobilů byly nižší o 12,2 %. Obrat v cenovém vývoji nastal v oddíle potraviny a nealkoholické nápoje, kde ceny z růstu o 0,9 % v listopadu přešly v prosinci v pokles o 0,8 %. Důvodem byl jejich výrazný cenový vzestup na konci roku 2007.

U většiny druhů potravin došlo ke zmírnění cenového růstu nebo prohloubení cenového poklesu. Nižší než loni byly zejména ceny chleba o 1,5 %, běžného pečiva o 3,5 %, vajec o 16,6 %, mléka o 8,5 %, sýrů o 9,4 %, čerstvého másla o 28,5 %, ovoce o 16,7 %, zeleniny vč. brambor o 2,8 %. Ceny mouky byly vyšší o 8,0 % (v listopadu o 18,2 %), jedlých olejů o 7,0 %, rostlinných tuků o 16,0 %, čokolády a čokoládových výrobků o 3,7 %, kávy o 6,5 %.

Na meziroční růst cen nadále nejvíce působily ceny v oddíle bydlení, kde vzrostly ceny zemního plynu o 33,9 %, elektřiny o 9,5 %, tepla a teplé vody o 14,4 %, tuhých paliv o 13,8 %. Čisté nájemné vzrostlo o 15,1 %, v tom v bytech s regulovaným nájemným o 22,2 % a v bytech s tržním nájemným o 4,2 %. Ceny tabákových výrobků vzrostly o 14,5 %.

Nižší než loni byly ceny oděvů o 1,2 %, přístrojů a spotřebičů pro domácnost o 1,9 %, audiovizuálních a fotografických zařízení a zařízení pro zpracování dat o 12,8 %. V oddíle pošty a telekomunikace klesly ceny mobilních telefonů a ceny telefonických a telefaxových služeb.

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 1,3 % a ceny služeb o 7,7 %. Úhrnný index spotřebitelských cen bez započtení hypotetického nájemného byl meziročně vyšší o 3,5 %.

Průměrná míra inflace vyjádřená přírůstkem indexu spotřebitelských cen v roce 2008 proti průměru roku 2007 byla 6,3 %, což je hodnota výrazně vyšší než loni, kdy byla 2,8 %. Byla to nejvyšší průměrná roční míra inflace za posledních deset let, když v roce 1998 dosáhla více než deseti procent. Tento vývoj ovlivnila řada faktorů, mezi které patřil zejména citelný vzestup cen potravin, zvýšení sazby DPH z 5 % na 9 % u některého zboží a služeb, zvýšení spotřební daně u tabákových výrobků, zvýšení cen energií, regulovaného nájemného a zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví.

Výrobní ceny

Meziměsíčně klesly ceny zemědělských výrobců o 2,5 %, průmyslových výrobců o 1,5 % a tržních služeb o 0,6 %. Ceny stavebních prací vzrostly o 0,1 %.

Meziročně byly ceny zemědělských výrobců nižší o 22,8 %, ceny průmyslových výrobců o 0,2 %. Ceny stavebních prací byly vyšší o 3,8 % a tržních služeb o 4,0 %.

V průměru za celý rok 2008 v porovnání s rokem 2007 byly ceny zemědělských výrobců

vyšší o 8,8 %, průmyslových výrobců a stavebních prací shodně o 4,5 % a tržních služeb o 3,8 %.

Meziměsíční srovnání:

Ceny **zemědělských výrobců** klesly v úhrnu o 2,5 %. Ceny rostlinných výrobků se snížily o 2,2 % v důsledku poklesu cen olejnin o 3,1 % a obilovin o 5,7 %. Vzrostly ceny ovoce o 16,7 %, zeleniny o 7,9 % a brambor o 1,4 %. Ceny živočišných výrobků klesly o 3,0 % v důsledku snížení cen prasat o 3,2 %, mléka o 4,5 % a drůbeže o 1,6 %.

Ceny **průmyslových výrobců** klesly o 1,5 %. Nejvýznamnější pokles cen nastal v odvětvích koksu a rafinérských ropných výrobků o 19,0 %, základních kovů, hutních a kovodělných výrobků o 2,1 % a chemických výrobků a vláken o 3,8 %. Ceny potravinářských výrobků, nápojů a tabáku klesly o 0,5 %. Ceny vzrostly nejvíce v odvětví dopravních prostředků o 1,9 %, zejména ceny dílů motorových vozidel o 3,0 %.

Ceny **stavebních prací** se zvýšily o 0,1 %, ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví klesly o 0,9 %.

Ceny **tržních služeb v podnikatelské sféře** se snížily o 0,6 %. Ceny podnikatelských služeb a služeb v oblasti nemovitostí a pronájmu klesly o 1,0 % (snížení cen za reklamní služby), ceny v nákladní dopravě a skladování o 1,1 %.

Meziroční srovnání:

Ceny **zemědělských výrobců** byly nižší o 22,8 % (v listopadu o 19,5 %). Ceny rostlinných výrobků klesly o 29,1 % zejména v důsledku nižších cen obilovin o 40,0 % a ovoce o 38,1 %. Dále klesly ceny zeleniny o 21,2 %, brambor o 21,3 % a olejnin o 14,5 %. Ceny živočišných výrobků byly nižší o 14,8 %. Klesly ceny mléka o 27,7 %, vajec o 18,5 %, drůbeže o 10,7 % a skotu o 2,9 %. Ceny prasat byly vyšší o 10,7 %.

Ceny **průmyslových výrobců** klesly o 0,2 % (v listopadu stouply o 1,2 %). Jedná se o první meziroční pokles cen od října 2003. Nejvýrazněji klesly ceny v odvětvích koksu a rafinérských ropných výrobků o 34,4 %, potravinářských výrobků o 2,1 % a dopravních prostředků o 2,0 %. Stouply zejména ceny elektřiny, plynu a vody o 10,0 %, základních kovů, hutních a kovodělných výrobků o 6,3 % a uhlí, lignitu, rašeliny a ropy o 11,1 %.

Při hodnocení podle hlavních průmyslových skupin meziročně nejvíce klesly ceny energie o 2,0 %, nejvíce se zvýšily ceny zboží dlouhodobé spotřeby o 2,1 %.

Ceny **stavebních prací** byly vyšší o 3,8 % (v listopadu o 3,9 %), ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví vzrostly o 0,5 % (v listopadu o 1,1 %).

Ceny **tržních služeb v podnikatelské sféře** byly v úhrnu vyšší o 4,0 % (v listopadu o 4,3 %). Vzrostly ceny podnikatelských služeb a služeb v oblasti nemovitostí a pronájmu o 5,5 % (růst cen za reklamní služby o 7,3 % a za inženýrské a architektonické poradenství o 10,6 %), dále ceny v peněžnictví o 2,4 % a za služby pošt a telekomunikací o 2,2 %.

Nezaměstnanost

V prosinci 2008 došlo k nárůstu registrované míry nezaměstnanosti o 0,7 p.b. na 6,0 %. Z větší části je tento nárůst způsoben tradičními sezónními vlivy (ukončení sezónních prací a smluv na dobu určitou ke konci roku) v hodnotě 0,4 – 0,5 p.b., částečně se projevují dopady současné světové ekonomické situace. Registrovaná míra nezaměstnanosti je téměř na stejné úrovni jako v prosinci 2007. Míra nezaměstnanosti je v ČR sedmá nejnižší v rámci 27 zemí EU.

K 31. 12. 2008 **míra registrované nezaměstnanosti** činila **5,96 %** (listopad – 5,34 %, prosinec 2007 – 5,98 %). Ze 14 krajů má vyšší než průměrnou míru nezaměstnanosti 8 krajů, a to Ústecký (10,26 %), Moravskoslezský (8,49 %), Karlovarský (7,62 %), Liberecký (6,95 %), Olomoucký (6,87 %), Jihomoravský (6,83 %), Vysočina (6,27 %) a Zlínský (6,13 %). Z jednotlivých okresů byla nejvyšší míra nezaměstnanosti v okrese Most (13,06 %), Jeseník (11,50 %), Karviná (11,46 %), Bruntál (11,07 %), Hodonín (10,92 %), Znojmo (10,80 %), Děčín (10,78 %) a Teplice (10,57 %). **Míra registrované nezaměstnanosti žen byla 7,21 % a mužů 5,02 %.** Ve všech okresech republiky byla zaznamenána vyšší míra nezaměstnanosti žen než mužů.

K 31. 12. 2008 úřady práce evidovaly celkem 352 250 osob, což je o 31 951 osobu více než ke konci předchozího měsíce. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2007 je celkový počet uchazečů o zaměstnání nižší o 2 628.

K 31. 12. 2008 bylo registrováno 24 634 nezaměstnaných **absolventů škol a mladistvých**, je to o 213 osob více než v minulém měsíci a o 1 954 osoby více než v prosinci 2007. Na celkové nezaměstnanosti se tak podílejí 7,0 % (listopad – 7,6 %, prosinec 2007 – 6,4 %,). V průběhu prosince bylo na úřadech práce nově zaevidováno 62 421 osob. Je to o 12 646 osob více než v předchozím měsíci a o 17 725 osob více než v prosinci 2007. Do nového zaměstnání v průběhu prosince 2008 nastoupilo 15 996 osob (tj. o 9 307 osob méně než v předchozím měsíci a o 1 662 osoby méně než v prosinci 2007). 14 474 uchazečů bylo z evidence vyřazeno bez umístění (sankční vyřazení, odchod do důchodu atd.).

Úřady práce evidovaly k 31. 12. 2008 celkem 91 189 **volných pracovních míst**. Je to o 20 118 míst méně než v předchozím měsíci a o 49 877 míst méně než v prosinci 2007. Na jedno volné pracovní místo v současné době připadá v průměru 3,9 uchazeče, z toho nejvíce v okresech Jeseník (27,0), Děčín (25,2), Bruntál (19,7), Teplice (17,2) a Hodonín (15,0). K 31. 12. 2008 evidovaly úřady práce 3 290 **volných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením**, na jedno volné pracovní místo připadalo 18,6 osob se zdravotním postižením.

V prosinci 2008 pobíralo **podporu v nezaměstnanosti** 138 506 osob, což je 39,3 % celkového počtu osob vedených v evidenci (listopad – 35,8 %, prosinec 2007 – 31,8 %).

Státní rozpočet

Státní rozpočet na rok 2008 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR zákonem č. 360/2007 Sb. ze dne 5. prosince 2007, který stanovil příjmy ve výši 1 036,5 mld. Kč, výdaje ve výši 1 107,3 mld. Kč a schodek ve výši 70,8 mld. Kč.

K 30. 9. 2008 došlo v rozpočtu v celkových příjmech a výdajích ke změnám. Po úpravách stanovil rozpočet celkové příjmy ve výši 1 050,3 mld. Kč, celkové výdaje 1 121,6 mld. Kč a schodek 71,3 mld. Kč. Ke zvýšení rozpočtovaného schodku došlo na základě § 2, odst. 2 zákona o státním rozpočtu.

Po změnách státního rozpočtu k 31. 12. 2008 činily celkové příjmy 1 044,1 mld. Kč, celkové výdaje 1 115,5 mld. Kč a schodek vykázal 71,4 mld. Kč.

Podle údajů na účtech Ministerstva financí ČR vedených v ČNB dosáhly k 31. prosinci 2008 celkové příjmy státního rozpočtu výše 1 063,9 mld. Kč, celkové výdaje byly čerpány v objemu 1 083,9 mld. Kč a schodek hospodaření dosáhl 20 mld. Kč, což je proti předchozímu roku 2007 výsledek lepší o 46,4 mld. Kč.

Celkové příjmy dosáhly ke konci roku 2008 výše 1 063,9 mld. Kč, tj. 102 % rozpočtu po změnách k 31. 12. 2008 (překročení rozpočtu o 19,8 mld. Kč), při meziročním růstu o 38 mld. Kč, tj. o 3,7 % (v roce 2007 to bylo o 11,1 %).

Celkové výdaje státního rozpočtu byly za rok 2008 čerpány ve výši 1 083,9 mld. Kč, což představuje 97,2 % rozpočtu po změnách k 31. 12. 2008 (nedočerpání o 31,5 mld. Kč) a meziroční pokles o 8,3 mld. Kč, tj. o 0,8 % (v roce 2007 meziročně vzrostly o 7,0 %).

Celkové saldo hospodaření státního rozpočtu za rok 2008 vykázalo schodek ve výši 20,0 mld. Kč. Tento výsledek je o 46,4 mld. Kč lepší než v roce 2007 a o 51,4 mld. Kč lepší než činila rozpočtovaná výše (k rozpočtu po změnách k 31. 12. 2008).

Proti stavu na konci listopadu (schodek 6,5 mld. Kč) došlo v samotném prosinci k propadu hospodaření státního rozpočtu o 13,5 mld. Kč (příjmy činily 117,0 mld. Kč a výdaje 130,5 mld. Kč).

Výsledek hospodaření je nejlepším od roku 1997, kdy schodek hospodaření státního rozpočtu dosáhl výše 15,7 mld. Kč.

Konjunkturální průzkum

Saldo souhrnného indikátoru důvěry (indikátoru ekonomického sentimentu) se v prosinci 2008 meziměsíčně snížilo o 8,9 bodu (v listopadu o 5,1 bodu). Saldo podnikatelského indikátoru se snížilo o 8,9 bodu a saldo spotřebitelského indikátoru se snížilo o 8,7 bodu. Ve srovnání s prosincem 2007 je saldo souhrnného indikátoru důvěry o 27,3 bodů nižší, důvěra podnikatelů je nižší o 31,2 bodu a důvěra spotřebitelů je nižší o 11,7 bodu. Indikátory dosáhly svých zhruba devítiletých minim.

V **průmyslu** se v prosinci oproti listopadu snížilo hodnocení současné celkové ekonomické situace. Hodnocení celkové i zahraniční poptávky se snížilo výrazně. Zásoby se podle mínění respondentů zvýšily. Pro příští tři měsíce očekávají respondenti zpomalení výrobní činnosti a pokles

zaměstnanosti. Očekávání celkové ekonomické situace pro příští tři měsíce jsou nižší než v listopadu, pro příštích šest měsíců jsou nižší jen mírně. Celkově se saldo indikátoru důvěry v průmyslu meziměsíčně snížilo o 13 bodů na nejnižší hodnotu od března 1999. Je o 43 bodů nižší než před rokem.

Ve **stavebních podnicích** se hodnocení současné ekonomické situace v prosinci oproti minulému měsíci nepatrně zvýšilo. Hodnocení současné celkové poptávky se však snížilo. Pro příští tři měsíce respondenti předpokládají zpomalení vývoje stavební činnosti a pokles zaměstnanosti. Zajištění práce zakázkami odhadují respondenti na 8,5 měsíce. Očekávání vývoje ekonomické situace pro období příštích tří měsíců jsou nižší než v listopadu, pro příštích šest měsíců jsou téměř neměnná. Celkově se saldo indikátoru důvěry meziměsíčně snížilo o 8 bodů a je o 13 bodů nižší než před rokem.

V odvětví **obchodu** se v prosinci ve srovnání s listopadem snížilo hodnocení současné ekonomické situace. Očekávání vývoje ekonomické situace pro období příštích tří i šesti měsíců jsou nižší než v listopadu. Zásoby se podle mínění respondentů v prosinci zvýšily. Celkově se saldo indikátoru důvěry v prosinci oproti listopadu snížilo o 4,3 bodu a je o 15,3 bodu nižší než v prosinci 2007.

Ve **vybraných odvětvích služeb** se podle respondentů v prosinci ve srovnání s listopadem snížilo hodnocení současné ekonomické situace. Očekávání vývoje ekonomické situace pro období příštích tří i šesti měsíců jsou nižší než v listopadu. Zásoby se podle mínění respondentů v prosinci zvýšily. Celkově se saldo indikátoru důvěry v prosinci oproti listopadu snížilo o 4,3 bodu a je o 15,3 bodu nižší než v prosinci 2007.

Ze šetření mezi **spotřebiteli** v prosinci vyplynulo, že pro příštích dvanáct měsíců očekávají zhoršování celkové ekonomické situace i své finanční situace. Podíl respondentů, kteří očekávají zvýšení nezaměstnanosti, se v prosinci oproti minulému měsíci opět zvýšil. Podíl respondentů, kteří mají v úmyslu spořit se snížil. Indikátor spotřebitelské důvěry se oproti minulému měsíci snížil o 8,7 bodu, v meziročním srovnání je o 11,7 bodů nižší.

Metodické vysvětlivky:

Od ledna 2006 je **souhrnný indikátor důvěry** (indikátor ekonomického sentimentu) prezentován v souladu s metodikou EU jako vážený průměr sezónně očištěných indikátorů důvěry v průmyslu, stavebnictví, obchodě, ve vybraných odvětvích služeb a indikátoru spotřebitelské důvěry. **Souhrnný podnikatelský indikátor důvěry** je vážený průměr sezónně očištěných indikátorů důvěry v průmyslu, stavebnictví, obchodě a ve vybraných službách.

Od ledna 2006 je **vzhledem k zahrnutí indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb používán nový váhový systém**: indikátoru důvěry v průmyslu je přiřazena váha 40 %, ve stavebnictví a obchodě po 5 %, ve službách 30 % a spotřebitelskému indikátoru důvěry je přiřazena 20 % váha. Indikátory jsou zobrazovány jako bazické indexy, bázi tvoří průměr roku 2005.

Časové řady souhrnného a podnikatelského indikátoru jsou přepočítány novým váhovým systémem, a to zpětně až do května 2002 (počátek konjunkturálního šetření ve vybraných odvětvích služeb). Celé časové řady bazických indexů jsou pak přepočteny na průměr roku 2005; údaje jsou srovnatelné.